

SVANA

Att.: Anders Bergholtz Friis

Mail afrii@svana.dk

7. september 2016

Bemærkninger til Habitatbeskrivelser, årgang 2016

Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet

(NATURA 2000 typer)

Vi vil indledningsvist beklage den sene tilbagemelding og naturligvis også takke for mulighederne for at kommentere på manualen. Det er prisværdigt, at der er lavet en dansk fortolkning af denne meget komplekse EU manual.

Da vi ikke umiddelbart har mulighed for at kommentere på oversættelsen af den corine biotopes manual, (tid og kompetencer) har vi forholdt mig til EU's guideline og de danske beskrivelser og har følgende overordnede betragtninger og ønsker til præciseringer.

Det fremgår af beskrivelsen hvilken betydning de *karakteristiske* arter har, men der er ikke givet anvisninger af hvad "*arter, der kan indikere typen*" eller "*almindelige arter*" har af betydning for registrering. Jævnfør en betydelig retsvirkning og anke/indsigelsesmuligheder (eller mangel på samme) finder jeg det ret afgørende at det er så klart, som overhovedet muligt, hvad der ligger til grund for en registrering og at der i begrænset omfang er tale om skøn **eller** at skønsgrundlaget er meget præcist beskrevet, se bl.a. vedhæftede svar.

Det anbefales, at manualen indledningsvis indeholder en kort beskrivelse af definitioner, rammer og omfang af anvendelsen af de forskellige begreber for hhv. karakteristiske arter, indikatorarter, samt almindelige arter. Desuden bør det heraf også fremgå, hvilke antal og omfang af de pågældende arter, der skal være tilstede, før en naturtype kan henføres til den pågældende habitatnaturtype. Det bør jf. tidligere mailkorrespondance med Anders Bergholtz ligeledes overvejes, om stjernearter og bidragsarter også bør beskrives og defineres, selvom disse betegnelser ikke bruges i manualen. Hvis disse begreber alligevel indgår i det bagvedliggende skøn, bør det være tydeligt, ensartet og gennemskueligt for alle, hvad der ligger til grund for registreringen af habitatnaturtyperne.

Ligeledes anbefales det, at manualen indeholder en nærmere beskrivelse af afgrænsningen af de enkelte habitatnaturtyper ved tvivlstilfælde, evt. i form af en guideline.

Afgrænsningen til, eller beskrivelse af, den ikke beskyttede natur eller beslægtede kulturrealer er sparsomme eller fraværende (f.eks. findes der ifølge "Developing a classifier for the Habitats Directive grassland types in Denmark using species lists for prediction" visse § 3 overdrevstyper,

der ikke er habitattyper). Sammenholdt med ovenstående kan det give stor usikkerhed om, hvornår et areal er omfattet, godt nok eller for forarmet til at kunne begrunde en registrering, jf. også nedenstående korrespondance. Vores bekymringer er (ud over ovenstående) at vi får medtaget forarmede arealer, hvor det bliver vanskeligt eller umuligt at forbedre arealerne og opnå god økologisk tilstand og at både indsats og regulering ikke er tilstrækkelig målrettet.

Vi er indforstået med at EU-guidelinen rummer muligheder for national fortolkning f.eks. når *karakteristiske* arter kan være fraværende f.eks. af klimatiske årsager eller pga. kolonisations kredit, og at korresponderende lokale typer ikke skal udelukkes pga. disse fravær. Jeg er også klar over at medlemsstater opfordres til at tillade en vis fleksibilitet i fortolkningen, hvor naturen kan være meget fragmenteret og påvirket. Vi er dog ikke bekendt med at der nationalt er foretaget en sådan videnskabelig tilgang til beskrivelse eller udvælgelse af korresponderende danske plantesamfund? Eller af hvordan det afgøres om et plantesamfund er påvirket men omfattet, og ikke irreversibelt påvirket, eller reelt en helt anden type? Det fremgår ikke klart af beskrivelserne hvad der ligger til grund for det danske supplement til de forskellige naturtyper, derfor er det lidt vanskeligt at forholde sig til dem.

Hvornår et plantesamfund er "for påvirket" må til en vis grad afhænge af indsatskravet og politisk prioritering. Vores bekymring går på om man ved at få for brede fortolkninger, risikerer at få et meget stort indsatskrav. Med indførelsen af "one out all out" princippet for evaluering af bevaringsstatus nytter det ikke meget at leve op til arealkrav og udbredelseskra, hvis det er umuligt at opnå god/høj økologisk tilstand for den pågældende type. Det kan måske vise sig ret vanskeligt senere at få kommissionens anerkendelse af at vi har været for ambitiøse.

I hvert fald til det store krav til at der er en meget skarp sammenhæng mellem hvad der lægges til grund for registreringerne og hvordan tilstanden vurderes og hvordan arealerne forvaltes, jf. vedlagte brev til Lars Rudfeldt. Ellers bliver opgaven helt umulig og det bliver meget vanskeligt at drive landbrug i Danmark.

Hvis man inkluderer mere artsfattige typer, som for de sure overdrev (som beskrevet i *The effect of nitrogen deposition on the species richness of acid grasslands in Denmark: A comparison with a study performed on a European scale*) eller mere næringsrige typer som for hængesæk (som anført i beskrivelsen) m.fl., kan man ikke have samme forventninger til artsdiversitet ved evaluering af bevaringstilstand eller anvende samme anbefalinger for tålegrænser i regulering. Det vil være ude af proportioner.

Vi anbefaler derfor at det meget klart fremgår, hvad der ligger til grund for danske præciseringer/tilføjelser og at dette hviler på klare videnskabelige kriterier, således at retssikkerheden står mål med retsvirkningen og således, at denne viden kan anvendes i det videre arbejde og sikre at fremtidige faglige – og politiske beslutninger træffes på et oplyst grundlag.

Vi har føjet kommentarer til pdf'en de relevante steder og skal slutteligt bemærke at kommentarerne nok i høj grad er et udtryk for, hvor vi indtil videre er stødt på udfordringer.

Vi håber i vil overveje præciseringerne og forklarende tekst evt. ved opdatering af nøgle/teknisk anvisning?

Som anført i kommentarer fra SEGES til Universitetsrapporten, samt den videre proces d. 5.8. 2016, vil vi igen påpege, at det er meget væsentligt, at der tages stilling til de kriterier der ligger til grund for vurdering af gunstig bevaringsstatus. Vi vurderer, at såvel kriteriet "one out – all out", samt de parametre som kriteriet indeholder, gør det meget vanskeligt, at opnå gunstig bevaringsstatus for langt de fleste habitatnaturtyper i Danmark, som jo pt. også er tilfældet. Vi vil derfor anbefale, at de pågældende kriterier og parametre genovervejes.

Venlig hilsen

Heidi Buur Holbeck (SEGES)

Winnie Heltborg Brøndum (SEGES)

Karen Post (LF)